

Informatsioon ja Eesti seisukohad Euroopa Ülemkogu kohtumiseks 15.-16. oktoobril 2008. a

Seisukohad on koostanud Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaat koostöös Keskkonnaministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Rahandusministeeriumi, Siseministeeriumi ja Välisministeeriumiga.

Eesistuja poolt 30. septembril esitatud eesistuja järelduste kavandi järgi käsitletakse ülemkogu kohtumisel järgmisi teemasid: majandus- ja rahandusolukord, Lissaboni leping, Euroopa rände- ja varjupaigapakti vastuvõtmine, taastuenergia- ja kliimapakett, energiapakett, naftahindade ebastabiilsus, 1. septembri ülemkogu järeldused (Gruusia, EL-Vene suhted, idapartnerlus). Peamiseks aruteluteemaks ülemkogul saab tõenäoliselt finantssektori olukord, Eesti jaoks on kõige olulisemad teemad finantsstabiilsus, energiaküsimused sh energiapakett ja 1. septembri ülemkogu järeldused.

1) Finantssektori olukord

Viimase kahe nädala jooksul on ülemaailmne finantskriis kanda kinnitanud ka Euroopas. Mitmed Euroopa valitsused on pidanud ette võtma pankade päästeoperatsioone ning hoiustajate usalduse säilitamiseks senisest suuremal määral garanteerima nende hoiuseid pankades. Euroopa Keskpang ja liikmesriikide keskpangad on jätkanud juba varem alustatud aktsioone finantssektori likviidsuse tagamiseks.

Kriisi tõsidust tunnistades on ka Euroopa Liidu liikmesriikide riigi ja valitsusjuhid eesotsas eesistujariigi Prantsusmaa presidendiga teinud 6. oktoobril avalduse, milles lubatakse teha kõik endast sõltuv, et tagada finantsüsteemi stabiilsus.

7. oktoobril toimunud EL rahandusministrite kohtumisel (ECOFIN) lepiti kokku süsteemsete haavatavas seisus olevate finantsinstitutsioonide toetamises. Süsteemi likviidsuse tagamiseks on endiselt oluline roll Euroopa Keskpangal ka liikmesriikide keskpangadel. Ministrite kokkuleppe sisu võib jagada kolmeks:

1. Koordinatsioon ja infovahetus. Igapäevane tegevuse koordineerimine ja infovahetus toimub majandus- ja rahanduskomitee kaudu. Ülepiiriliste finantsinstitutsioonide järelevalve koostöö peab rakenduma kiirkorras vastavalt EL ja siseriiklikele õigusraamistikule, koostöölepetele ja muudele kokkulepitud koostöövormidele.
2. Päästemeetmete põhimõtted. Siseriiklikud interventsioonid ja otsused peavad arvestama ülepiiriliste mõjudega; riiklik toetus on ajutine, arvestada tuleb maksumaksjate huvidega, valitsustel peab olema õigus finantsasutuste juhtimist muuta, sh sekkuda juhtide tasustamisse, riigipoolse toe osutamisel tuleb järgida EL riigiabi reeglite täitmist, liikmesriik peab otsuste tegemisel arvestama võimalikke negatiivseid kõrvalmõjusid ka teiste liikmesriikide suhtes.
3. Kiirkorras rakendatavad meetmed.
 - a. Järelevalvajatel ja audiitoritel rakendada uusi paindlikke varade hindamise juhtnööre ning jätkata tööd varade ümberklassifitseerimise reeglitega eesmärgiga jõuda tulemuseni oktoobrikuu lõpuks ja rakendada neid alates 3. kvartalist;
 - b. Euroopa Komisjoni esitab riigiabi juhtnöörid rekapiitaliseerimise ja garantiiskeemide kohta.

- c. Liikmesriigid peaksid kaaluma hoiuste tagamise piirmäära tõstmist esialgu vähemalt üheks aastaks minimaalselt 50 000 euroni, arvestades, et mitmetel on kavatsus tõsta piirmäär vähemalt 100 000 euroni;
- d. Euroopa Komisjoni esitab ettepaneku hoiuste tagamise skeemide toimimise aluste suuremaks ühtlustamiseks.

Majandus- ja rahanduskomitee analüüsib jooksvalt olukorda ning teeb vajadusel veel enne ülemkogu täiendavaid ettepanekuid. Ülemkogu ülesandeks olekski hinnata, kas kujunenud olukorras on vajalik kokku leppida täiendavates meetmetes. Võimalik, et arutlusele tuleb üleeuroopalise päästefondi (rekapitaliseerimise fond), Euroopa ühtse järelevalveasutuse loomine.

Eesti seisukoht:

- Meie huvides on taastada Euroopa (maailma) finantsturul usaldus ja tasakaal. Toetame ECOFINi poolt kokku lepitud põhimõtete järgimist päästemeetmete valikul ja rakendamisel. Leiame, et 7. oktoobri Ecofin-i järeldused on kaalukad liikmesriikide ühtsuse väljendajad, kindlustades kooskõlastatud ja koordineeritud lähenemise erinevate abimeetmete rakendamisel, et välistada üksik-liikmesriigi poolt tehtud otsuste võimalik negatiivne mõju teiste liikmesriikide suhtes.
- Tervitame komisjoni tööd hoiuste tagamise garantiiskeemide suurema ühtlustamise nimel ja loodame, et vastav ettepanek esitatakse võimalikult peatselt. Seejuures on meile väga oluline, et finantsgrupisisesel õiglusel ja tasakaalustatuse printsiibiga ettepanek arvestatakse
- Liikmesriikidel on koostöö ning ülepiiriliste juhtumitele reageerimiseks olemas raamistik koostöölepete näol. Lisaks sellele on ka detailsemad regionaalsed koostöölepped järelevalveasutuste vahel. Seega peaks olemasolevaid koordineerimiskanaleid ka aktiivselt kasutama.
- Toetame Euroopa Liidu finantsstabiilsuse teekaardi järgimist, sh arenguid järelevalve efektiivsuse tõstmisel ning finantsstabiilsuse kaitsmise küsimustes. Eesti turustruktuuri seisukohast on tähtis, et vastuvõtjariigile oleks tagatud piisav võimalus hankida informatsiooni otsuste ja faktide kohta, mis võiksid mõjutada koduriigi finantsturgu ja ühtlasi ka finantsstabiilsust. Me ei toeta hetkel ühtse Euroopa järelevalveasutuse loomist. Pigem peaksime vastavalt teekaardis kokkulepitule formaliseerima direktiivides ülepiiriliste järelevalveasutuste koostöögruppide (nn kolleegiumide) toimimise, mis praegu vabatahtlikel alustel juba täna töötavad.
- Üleeuroopalist päästefondi loomist me hetkel ei toeta. Pigem võiks olukorra tõsidusest sõltuvalt kõne alla tulla regionaalse fondi mõttekus. Kõik sõltub siiski olukorrast ning selle fondi kui võimaliku instrumendi eesmärkidest ja tingimustest.

Üldine majandusolukord

- Toetame seisukohta, et struktuursed reformid peaksid olema suunatud majanduse vastupanuvõime ja efektiivsuse suurendamisele ning nõustume ECOFINi väljapakutud prioriteetidega majanduse olukorra parandamiseks.
- Toetame euroala riikide omavaheliste poliitika seire- ja koostööpõhimõtete laiendamist ERM2 riikidele, kui see ei too kaasa täiendavate poliitikainstrumentide loomist.

- Käesolevas ebakindlas olukorras on oluline konservatiivse eelarvepoliitika elluviimine kõigis liikmesriikides. Stabiilsus- ja kasvupakt annab praeguse olukorra arvesse võtmiseks piisava paindlikkuse.
- Jätkata tuleb struktuursete reformide elluviimist soodustamaks ettevõtete aktiivsust, tootlikkuse kasvu ja ekspordivõimaluste avardamist ja riigirahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse kindlustamist.
- Tervitame Euroopa Investeerimispannga poolt väike- ja keskmise suurusega ettevõtete finantseerimisvõimaluste suurendamist.

2) Lissaboni leping

Vastavalt juuni ülemkogul kokkulepitule oodatakse ülemkogul Iiri valitsuse ülevaadet 12. juunil 2008. a Lissaboni lepingu üle toimunud referendumil läbikukkumise võimalikest põhjustest ning ettepanekuid lepinguga edasiminekaks. Teema juurde tullakse tõenäoliselt tagasi detsembrikuisel ülemkogu kohtumisel.

Eesti Vabariigi Riigikogu ratifitseeris Lissaboni lepingu 11. juunil 2008.a.

Eesti seisukoht:

Toetame Lissaboni lepingu ratifitseerimisprotsessi jätkumist nendes liikmesriikides, kus seda veel lõpetada ei ole jõutud. Samuti toetame edasise teekaardi vastuvõtmist hiljemalt detsembri ülemkogul.

3) Euroopa rände- ja varjupaigapakt

Pakt seab lähtekohad ELi rände- ja varjupaigapoliitika kujundamisele, koondades liikmesriikide rände- ja varjupaigapoliitikat puudutavad põhimõtted, korrates üle varasemad poliitilised lubadused ning seades uusi eesmärged EL ja liikmesriikide rändepoliitikas ühtsena lähenemise saavutamiseks. Ühtlasi kujuneb pakt sisendiks ka uuele justiits- ja siseasjade mitmeaastasele tööprogrammile, mis peaks valmima Rootsi eesistumise ajal.

Eesti seisukohad rände- ja varjupaigapakti kohta kiideti Vabariigi Valitsuse poolt heaks 28. augustil 2008 ja Riigikogu ELAKi pool 19. septembril 2008. Pakt kiideti siseministrite poolt heaks 25. septembri justiits- ja siseküsimuste nõukogu kohtumisel ja ülemkogult oodatakse pakti formaalset vastuvõtmist.

Eesti seisukoht:

Eesti toetab Euroopa rände- ja varjupaigapakti vastuvõtmist ülemkogu poolt.

4) Kliima- ja energiaküsimused, sh energiajulgeolek

Taastuenergia- ja kliimapakett

Prantsusmaa eesmärgiks on taastuenergia- ja kliimapaketi osas kokkuleppele jõuda käesoleva aasta lõpuks. Paketti käsitletakse 10. oktoobri TTE-energia nõukogus ja 20. oktoobri keskkonnanõukogus. Ülemkogul võidakse käsitleda üksikuid paketi seotud küsimusi. Eesti seisukohad paketi osas on valitsuse poolt heaks kiidetud 21. veebruaril 2008 ja täpsustatud 2. oktoobril 2008. Eesti peamine huvi on jätkuvalt energia varustuskindluse säilitamine olemasolevas ulatuses. Varustuskindluse tagamine peab toimuma kooskõlas taastuenergia- ja kliimapaketi eesmärkidega ning selleks ettenähtud tegevused peavad olema selged, läbipaistvad ning toetama EL siseturu tõrgeteta toimimist.

Eesti seisukoht:

- Energia- ja kliimapaketi meetmete rakendamisel tuleb kasutada meetmeid süsiniku lekke ennetamiseks. Oluline on vältida tootmise ülekandmist kolmandatesse riikidesse ning impordisõltuvuse suurendamist nii EL jaoks tervikuna kui üksikute liikmesriikide arvestuses.
- Kolmandatest riikidest pärineva elektri import EL siseturule peab olema kaasatud EL kvoodikaubanduse skeemi (ETS), vastasel juhul jäävad siseturul tegutsevad tootjad ebavõrdsesse konkurentsiolekorda, eriti isoleeritud turgudel potentsiaalse tugeva konkurentsi kolmandatest riikidest. EL siseturul konkureerimiseks tuleb kõigile luua võrdsed tingimused.
- Eesti peab jätkuvalt oluliseks varasematel perioodidel toimunud kasvuhoonegaaside emissioonide vähendamise arvestamist uute eesmärkide seadmisel. Varasema vähendamisega tuleb arvestada hoolimata rahvusvaheliste läbirääkimiste tulemustest.

Energiajulgeolek

2007. a märtsi ülemkogu võttis vastu mitmeid olulisi suuniseid EL energia- ja kliimapolitikaga edasi liikumiseks, mh esitati Euroopa Komisjonile tellimus tulla 2009. aasta alguseks välja 2. strateegilise energiaülevaatega, mis keskenduks energiajulgeolekule ja energia välismõõtmele. Komisjon esitab ülevaate eeldatavalt novembri algul. Prantsusmaa on nimetanud energiajulgeoleku üheks oma eesistumise prioriteediks. 3. oktoobril 2008 edastas eesistuja energiajulgeoleku raporti eelnõu, mis on ülemkogu arutelude aluseks, millega tahetakse kinnitada Euroopa solidaarsust ja vajadust intensiivistada tööd energiajulgeoleku teemal lähikuudel. Raportis käsitletakse järgmisi energiajulgeoleku aspektist olulisi punkte: energiatõhusus, energiaallikate mitmekesisus, energiaressursside ja nõudluse läbipaistvus, solidaarsus, infrastruktuur ja energiaühendused ning energia välismõõtme küsimused. Raport on sõnastatud Eestile sobivas võtmes ning kajastab Eesti jaoks olulisi küsimusi nagu Balti riikide ühendamise vajadust ülejäänud EL energia siseturuga, energiatarnete läbipaistvust ja solidaarsusküsimusi.

Eesti seisukoht:

- Tervitame arutelu energiajulgeoleku teemal ning Euroopa Komisjoni ja eesistuja sellekohast tegevust. Energiajulgeolek on mitte ainult energiaturu toimimist iseloomustav termin, vaid osa liikmesriikide rahvuslikust julgeolekust.
- Liikmesriikide vahelise solidaarsuse toimimiseks ja energiajulgeoleku tagamiseks on vajalik toimiva ja hästi ühendatud siseturu väljaarendamine. Vajalik on puuduvate energiaühenduste rajamine.
- Peame vajalikuks EL-poolset suuremat finantseerimist energiajulgeoleku seisukohalt oluliste ühenduste loomisel.
- Energiajulgeoleku küsimusi tuleb käsitleda kõigi EL partneritega peetavate dialoogide raames.
- Stabiilsete energiatarnete tagamiseks on vajalik läbipaistvate ja õiguskindlate reeglite rakendamine energiainvesteringutele tootja- ja transiidiriikides.

5) Naftahindade ebastabiilsus

2008. a juuni ülemkogu andis eesistujale ja komisjonile ülesandeks uurida meetmeid kütusehindade kasvu leevendamiseks. Sama teema oli päevakorras ka 2005. aastal ning juba siis olid rahandusministrid kokku leppinud (Manchester'i deklaratsioon), et maksusid (mõeldud aktsiisi ja käibemaksu eelkõige) hinnatõusude vastu ei kasutata. Ka muud meetmed

peaksid olema turuolukorda mittemoonutavad ning energiatarbijatele valesid signaale mitteandvad (lühiajalised ja suunatud). Nende põhimõtete järgimist on rahandusministrid ning ka valitsusjuhid kinnitanud 2008. aasta jooksul

Vastavalt saadud ülesandele on Euroopa Komisjoni ja eesistuja koostöös koostatud analüüs erinevate maksude hinnamõjutuse teostatavuse ja tulemuslikkuse osas. Üldiselt on maksumeetmed saanud negatiivse hinnangu. Meetmed, mis eeldaks EL tasemel maksudirektiivide muutmist välistatakse hoopis. Liikmesriikidel on direktiivide nõuete piires võimalik ka täna ajutisi maksumeetmeid rakendada. Enamus liikmesriike on hinnanud, et kütusehinna tõus ei too kokkuvõttes kaasa riigikassa täienemist, kuivõrd tarbimine väheneb ja käibemaksu- ja aktsiisitulud alanevad¹. Seega ei oleks käesolevas majandussituatsioonis võimalik energiatoodete käibemaksu ilma eelarvedistsipliini kahjustamata vähendada. Ülemkogule esitatavas aruandes keskendutakse hoopiski pikemaajalisematele meetmetele, mis tooksid kaasa struktuursed muutused energiatarbimises ja energiasäästus, tagaks pikaajalise energiavarustuskindluse.

Kui arutelude käigus ilmnes erimeelsusi eesistuja ja komisjoni (aga ka maksuküsimuste töögrupiga ning majandus- ja rahanduskomiteega) vahel maksumeetmete mõistlikkuse osas, siis muud meetmete osas – naftavarudest iganädalase info koondamine, parem ülevaade tuletistehingute turust, energiadialoogi parandamine naftatootjatega, energiaallikate mitmekesistamine, energiasäästlikkust soodustavad meetmed jm – eesistuja ja komisjoni arvamused kattuvad.

Eesti seisukoht:

- Nõustume üldiselt eesistuja esitatud aruandega. Kuna naftahindade tõus on struktuurse nihke tagajärg, siis peavad ka edasised sammud seda arvesse võtma. Maksumeetmetele lootmise peaks siiski lõplikult välistama.
- Eesti ei toeta ajutise meetmena energiatoodete kaudsete maksude muutmist, selle abil hindade administratiivset alandamist ning valede signaalide saatmist turuosalistele. See ei oleks kooskõlas energiaefektiivsuse suurendamise, eelarvedistsipliini ega maksusüsteemi stabiilsuse eesmärkidega.
- Leiame, et keskenduda tuleb eelkõige sellistele keskpikkadele meetmetele nagu energiaefektiivsuse tõstmine, pakkumise mitmekesistamine ja turgude läbipaistvuse suurendamine. Sihipärane sotsiaalpoliitika, sh eelkõige kõige haavatavamate gruppide reaalsissetulekute toetamine ülekannetega, peaks olema eelistatud maksupoliitilistele meetmetele.

6) Gruusia ning Euroopa Liidu suhted Venemaaga

Ülemkogu arutab viimase kuu aja jooksul toimunud arenguid 1.septembril 2008 toimunud erakorralise Euroopa Ülemkogu otsuste ning 13. ja 14. oktoobril toimuva üldasjade- ja välissuhete nõukogu arutelu valguses.

Gruusia

Prantsusmaa presidendi N. Sarkozy 8. septembril toimunud visiidil Moskvasse ja Thbilisisse lepiti kokku kava 12. augusti 6-punktlise vaerahuplaani rakendamiseks. 9. septembril asus Venemaa likvideerima vaatlusposte Lõuna-Osseetia ja Abhaasia piiri lähedastes piirkondades.

¹ Kui energiatoodete käibemaksulaekumine ongi paranenud, siis tarbijatel jääb energiahinna tõusu tõttu vähem raha muude kaupade/teenuste ostmiseks, ning kokkuvõttes käibemaksutulud ei suurene.

13. septembril tõmmati väed välja Phothi sadama piirkonnast. Vene vägede väljaviimine Lõuna-Osseetia ja Abhaasiaga piirnevate aladelt (sh umbes 20 kontrollpunkti) peab toimuma 10. oktoobriks. Selle eelduseks on 8. septembri kokkuleppe järgi vähemalt 200 Euroopa Liidu vaatleja saabumine Gruusiasse 1. oktoobril Euroopa Liidu vaatlusmissiooni raames. EL vaatlusmissioon EUMM Georgia käivitus plaanipäraselt ja Eesti on praegu missioonil esindatud kahe vaatlejaga.

Lääneriikidele ja rahvusvahelistele abiorganisatsioonidele teeb muret, et sisenemine Lõuna-Osseetiasse ja Abhaasiasse ning seal liikumine on endiselt takistatud. Satelliidipildid jms viitavad sellele, et kõige rohkem on kannatanud just grusiinidest elanikkonnaga külad. Siiani pääsevad Lõuna-Osseetiasse vaid 8 rahvusvahelist OSCE missiooni vaatlejat, EUMM Georgia vaatlejad on seni lastud osaliselt Lõuna-Osseetiaga piirnevale alale. Abhaasias saab tegutseda ÜRO vaatlusmissioon UNOMIG praeguse mandaadiga kuni 15. oktoobrini, mil seda tuleb pikendada. Venemaa nõuab missiooni nimetuse muutmist selliselt, et see sisaldaks nime Abhaasia. ÜRO Julgeolekunõukogus on kavas vastu võtta automaatselt pikenev resolutsioon, mis lubaks missioonil mõned kuud jätkata.

Euroopa Liidu välisministrid otsustasid 15. septembril määrata EL eriesindaja Gruusia konflikti lahendamiseks. Eriesindajaks sai Pierre Morel, kes jätkab samal ajal ka EL eriesindajana Kesk-Aasias. Morel esindab Euroopa Liitu 15. oktoobril eeldatavasti ekspertide tasemel algavatel rahvusvahelistel läbirääkimistel. Esialgse kava kohaselt on siiski võimalikud ka ministrite tasemel kohtumised.

Välisministrid kinnitasid 15. septembril samuti otsust korraldada tiptasemel rahvusvaheline doonorkonverents, mis peaks toimuma 22. oktoobril. Euroopa Liit on lubanud toetada Gruusia ülesehitust kuni 500 miljoni euroga ajavahemikul 2008-2010. Venemaad konverentsile ei kutsuta.

Humanitaarabi vajadus Gruusias on endiselt suur. 1. septembri seisuga on Gruusias koduta veel 66 000 inimest. Siinkohal ei tohi unustada sisepõgenikke, keda eelmise konflikti ajast on hinnanguliselt 230 000. Olukord on normaliseerunud ning osa sisepõgenikke on saanud oma kodudesse tagasi pöörduda. Infrastruktuur on saanud kannatada, sealhulgas on purustusi tekitatud maanteedele, raudteedele Gori ja Senaki piirkonnas ja Phothi sadamale. Inimesi ohustab endiselt suur hulk lõhkemata laskemoona. Praegu võib tõdeda, et enamik abivajajaid on abi saanud. Samas on oht, et sügisel humanitaarolukord halveneb seoses endiselt suure sisepõgenike arvuga, läheneva talvega ning takistustega kaupade transpordis.

Eesti on omalt poolt Gruusiasse saatnud kaks abisaadetist kogumahuga 15,5 tonni. Peale selle on Gruusiasse saadetud meditsiiniseadmeid. Samuti annab Eesti Gruusiale eksperditeavet. 26. augustil alustasid Thbilisis asuvas ÜRO Lastefondi (UNICEF) kontoris tööd Eesti kriisinõustajad (kokku 4 inimest), kelle ülesanne on õpetada Gruusia sotsiaaltöötajaid, õpetajaid ja teisi isikuid, kes tegelevad konfliktis kannatanud lastega.

6. septembril saatis Eesti kolmeks nädalaks Gruusiasse 5-liikmelise demineerijate rühma.

Euroopa Liidu ja Venemaa suhted

1. septembri erakorraline Euroopa Ülemkogu otsustas peatada Euroopa Liidu ja Venemaa läbirääkimised uue raamlepingu üle, kuni Venemaa ei ole oma vägesid viinud 7. augusti eelsetele positsioonidele.

Samuti tegi 1. septembri erakorraline ülemkogu nõukogule ja komisjonile ülesandeks analüüsida olukorda ning Euroopa Liidu ja Venemaa suhete eri aspekte eelseisvat Euroopa

Liidu-Venemaa tippkohtumist arvestades (tippkohtumine toimub 14. novembril Nice'is). Oktoobri alguses algatas eesistuja EL Alaliste Esindajate Komitees (COREPER) EL-Venemaa suhete ülevaatuse, et valmistuda 14. novembri EL ja Venemaa tippkohtumiseks. Arutelude formaat pole veel teada. Võib täheldada, et Euroopa Liidu liikmesriikidest enamus ei soovi EL-Venemaa suhetes kardinaalseid muudatusi. Eelseisval välisministrite kohtumisel ei ole eesistujal kavas tõstatada eraldi Euroopa Liidu ja Venemaa suhete ülevaatamise küsimust, kuid võib eeldada selle teemalist arutelu Gruusia käsitleva päevakorrapunkti raames.

Eesti seisukoht

- Eesti lähtub 1. septembril 2008 toimunud erakorralise Euroopa Ülemkogu järeldest.
- Lõplike seisukohtade kujundamisel Euroopa Ülemkoguks arvestab Eesti 13.-14. septembril toimuva üldasjade- ja välissuhete nõukogu arutelu tulemust.
- EL vaatlusmissioonile peab olema tagatud juurdepääs relvavaherahu kokkuleppe tingimuste täitmise jälgimiseks.
- 15. oktoobril algavatel Genfi kõnelustel on EL eriesindaja seadnud esmasteks peaeesmärkideks sisepagulaste olukorra lahendamise, julgeoleku tagamise ja relvastatud intsidentide ärahoidmise.
- Eestit teeb endiselt murelikuks, et humanitaarabi andmine ja välisvaatlejate liikumine on Vene vägede ja Lõuna-Osseetia separatistide poolt piiratud. Gruusia vajab endiselt toetust ja humanitaarabi, eriti oluline on anda 22. oktoobril toimuval EL doonorkonverentsil positiivne signaal, mis taastaks usalduse investorite ja Gruusia äripartnerite hulgas.
- Eesti on seisukohal, et EL ja Venemaa suhete tulevik sõltub Venemaa poolt võetud kohustuste täitmise analüüsist; Venemaa koostöö valmidusest Genfi läbirääkimiste protsessis ja konflikti tagajärgede kõrvaldamisel; EL ja Venemaa suhete ülevaatuse tulemustest, mis peaksid valmima EL-Venemaa 14. novembril 2008 toimuvaks tippkohtumiseks.
- Samas võib tõdeda, et mitmed Euroopa Liidu ja Venemaa koostöövaldkonnad on otseselt seotud usalduse ja julgeolekuküsimustega. Kuna toimunu on mõjutanud julgeolekukeskkonda, siis Eesti arvates peab Euroopa Liit oma otsuste tegemisel seda arvesse võtma. Eesti arvab, et kiire ja tingimusteta edasimineku mõningates koostööküsimustes ei ole praeguses olukorras kohane, nt viisialloog ja poliitiline dialoog.
- Eesti leiab, et Venemaa-Gruusia konflikti kogemus osutab, kui oluline on tugevdada suhteid kõigi Euroopa naabruspoliitika idasuuna riikidega (Ukraina, Valgevene, Moldova, Gruusia, Aserbaidžaan, Armeenia) ning tihendada koostööd samu väärtusi jagavate usaldusväärsete partneritega (nt USA, Kanada).
- Idamõõtme tugevdamine on äärmiselt tähtis sihtriikidele, väljendades Euroopa Liidu pikaajalist huvi piirkonna stabiliseerimise ja Euroopa Liiduga tihedama lõimimise vastu ning pakkudes neile tõsiseltvõetavat strateegilist valikut.